SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 122. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 29, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 29-го ЧЕРВНЯ 1995 р. Ч. 122. РІК CII.

ВИНИКЛИ СУПЕРЕЧНОСТИ ЩОДО УКРАЇНСЬКО-РУМУНСЬКОГО КОРДОНУ

Київ (УНІАР).— Тут 26-го червня надзвичайний і повноважний посол України в Румунії Володимир Василенко повідомив, що в румунській пресі з'явилися публікації, автори яких звинувачують Україну в непоступливості на переговорах щодо українсько-румунського кордону, бо українська сторона, мовляв, не погоджується засудити пакт Молотова-Ріббентропа, що його взято за основу для проведення кордону.

Василенко пояснив, що пакт Молотова-Ріббентропа став юридично недійсним з моменту його підписання, оскільки суперечив існуючим на той час міжнародним документам. Фактично недійсним він став від початку Другої світової війни. Повоєнне розмежування здійснено на підставі Паризького договору з 10 лютого 1947 року, в укладенні якого брали участь як Україна, так і Румунія.

Україна готова до компромісу і погоджується зазначити, що засуджує таємний протокол Молотова-Ріббентропа з 23-го серпня 1939 року, але за умови включення до двостороннього документу підтвердження повоєнних кордонів. Єдино правильним шляхом до розв'язання суперечностей стало б прийняття запропонованого Україною формулювання, вважає Василенко.

Українсько-румунські відносини ніколи не були простими, а після розвалу СССР націоналістичні кола в Румунії з новою силою розгорнули відверту антиукраїнську кампанію аж до висунення територіяльних претенсій.

(Закінчення на стор. 3)

Л. КУЧМА ЗВЕРНУВСЯ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ

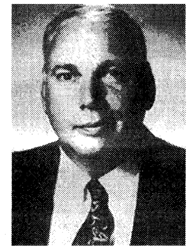
Київ. — Згідно з вістками Дослідного інституту вільних засобів масової інформації з понеділка, 26-го червня, телевізійні мережі України у п'ятницю, 23-го червня, повідомили, що Президент України Леонід Кучма звернувся до Верховної Ради, щоб уневажнили своє рішення зі середи, 21-го червня, про звільнення з посади Генерального прокурора України Владислава Дацюка.

У зверненні Президент України зазначив, що згадане рішення Верховної Ради суперечить 44-ій точці закону про розподіл влади, де парлямент має право призначати і звільняти Генерального Прокурора, але тільки на рекомендацію Президента.

Законодавці звільнили В. Дацюка нібито за недостатню боротьбу зі злочинністю, але він твердить, що його звільнення було політично вмотивованим і мало на меті зупинити його слідство щодо високопоставлених осіб.

Досі не розгадано долі Ф. Кюні

Вашінгтон. — У Чечні 7-го квітня пропав безвісти американський громадянин і працівник американської доброчинної організації Фредрик Кюні. Брат пропалого Кристофер Кюні у понеділок, 26-го червня, заявив кореспондентам засобів масової організації, що вже цього місяця він отримав від офіційних чинників Росії два повідомлення, де зазначується, що ще в червні Ф. Кюні бачили живим і що він знаходиться в руках чеченських повстанців.

Фред Кюні

Тим часом Уряд президента Билла Клінтона повідомив, що в цій справі до Росії відправлено вже двох працівників Сі-Ай-Ей, завданням яких буде дослідити зникнення Ф. Кюні.

Незважаючи на отримані ним повідомлення, К. Кюні вважає, що уряди Росії та Чечні так мало зусиль присвятили для того, щоб здобути більше інформації про його брата, хоча керівники обидвох країн ще кілька тижнів тому пообіцяли зробити все можливе щоб дослідити це таємниче зникнення.

Новий „ізбавитель" Росії

Москва. — У щоденнику "Ню Йорк Таймс" з'понеділка, 26-го червня, появилося цікаве повідомлення з Москви його кореспондента Стівена Ерлангера про зростаючу популярність у Росії прем'єр-міністра Віктора Черномирдіна. На початку автор порівнює як перед російським народом під час кризової ситуації в Будьонновську, а дальше вже й перед цілим світом, запрезентували себе прем'єр-мі-ністер Росії та президент. Коли спокійний та майже досі для багатьох невідомий прем'єр-міністер В. Черномирдін раптом виринув на політичну арену, як той, хто зумів зберегти життя сотням російських закладників, які опинилися в руках чеченських повстанців, що несподівано напали і зайняли місцеву лікарню у Будьонновську. У той сам час президент Борис Єльцин, не оцінивши належно небезпеки чеченського нападу, виїхав з Росії на конференцію „великої сімки" до Канади.

Своєю рішучістю та швидким полагодженням справи у Будьоновську В. Черномирдін в очах своїх земляків у порівнянні з президентом Б. Єльцином вийшов героєм дня. Незважаючи на його постійні запевнення про те, що все він робив у порозумінні та з апробатою Б. Єльцина, росіяни ніяк не переконані в тому. Навпаки, на його адресу сиплються похвали, які для нього не приносять користи, бо прихильники і співробітники Бориса Єльцина все це беруть до уваги та в майбутньому напевно зуміють відповідновикористати не на ко-

(Закінчення на стор. 3)

У Криму вбито кілька осіб

Симферопіль (УНІАР). — В суботу, 24-го червня, під час зіткнення між злочинними групами у селі Щебетовка поблизу Теодосії вбито двох кримських татаринів.

Представники міліції втрутилися у конфлікт і розпочали бійку з татарами, внаслідок чого вбивцям вдалося зникнути. За свідченнями очевидців, конфлікт зчинила група, яка контролює торговельні кіоски у Щебетовці, Теодосії, Планерському і Судаку.

Міліціянти заарештували двох татаринів, тому ціла колона татар поїхала в неділю, 25-го червня, до Теодосії визволяти своїх одноплемінців. У другій половині дня вони виїхали до Судака. У Теодосії та Судаку було розгромлено всі приватні торговельні кіоски. За свідченням татарів, люди не постраждали.

Під час повернення із Судака, у районі містечка Тарахтажа, за повідомленням представників кримських татар, колону обстріляв полтавський загін міліції особливого призначення (ЗМОП), яким керував заступник начальника Головного управління внутрішніх справ України в Криму Пєтухов. Змопівці начебто не підкорилися йому і вбили ще двох татар, а шістьох поранили, після чого швидко зникли з місця подій.

Обурені татари зібрали ще більшу колону людей і поїхали до Симферополя. Поблизу містечка Сари Шу (Бєлгородська) їм сказали, що в селі Мазанка на них чекає дві роти ЗМОПу і два бронетранспортери. Колона зупинилася. До неї приєдналися представники Меджлісу та депутати кримського парламенту від фракції "Курултай".

О 3-ій годині ночі голова Меджлісу Мустафа Джемільов зустрівся з прем'єр-міністром Криму Анатолієм Франчуком. На зустрічі був присутній голова Управління внутрішніх справ Криму Віктор Король. Кримські татари вимагали покарати винних, але керівники ніяк не могли з'ясувати хто ж стріляв. Виглядало так, що злочинців покривають корумповані працівники міліції.

З Києва на місце подій негайно вилетіли представники СБУ, МВС та Прокуратури.

Кримські татари того ж дня провели у Щебетовці мітинг, вимагаючи ліквідації комерційних барів і кіосків, навколо яких постійно відбуваються конфлікти і стрілянина, вину за які списують на татар. Мітингуючі закрили в одній з кімнат мечеті інспектора коктебельського селищного пункту міліції, лейтенанта Руденка, якого протримали до 8:30 вечора. Оскільки такі випадки повторювалися кілька разів, то Меджліс підозріває, що це спрямована провокація, у якій беруть участь певні кола Криму, Росії та України, а кримські татари в черговий раз стали в'язнями "великої політики". Татари вимагають цілковитої заміни керівництва Управління внутрішніх справ Криму.

Голова кримського парламенту Сергій Цеков повідомив, що на екстренному засіданні сесії створено парляментську оперативну групу, яка розслідує конфлікт і що, на його думку, це був "неприпустимий самосуд". Але погодився, що злочинність у Криму не має меж і не зустрічає ніякої протидії з боку правоохоронних органів.

Кримські татари потребують допомоги

Київ (УНІАР).— Тут 23-го червня в Українській Правничій Фундації відбулася пресова конференція заступника голови Меджлісу та керівника фракції "Курултай" кримського парламенту Рефата Чубарова.

Питання повернення на батьківщину кримських татар, депортованих сталінським режимом, набуло особливої гостроти. На сьогодні конкретну допомогу татарам надає тільки Україна, яка не виселяла їх з рідної домівки і не відправляла до Сибіру та Казахстану.

За словами Чубарова, нині до Криму повернулося 250,000 татар, з яких 100,000 ще не мають мешкання. Розуміючи, що держава не має змоги допомогти всім, десятки тисяч татар самотужки почали будувати собі житло, але у зв'язку з інфляцією, багато з них так і не змогли його завершити. На отримання державного помешкання чекають 15,000 татарських родин. В місцях депортації за межами України перебуває ще 250,000 татарських родин. Найголовнішою перешкодою для їх повернення є економічна проблема. Окрім України, жодна з країн СНД не бере ніякої участи в акції повернення на батьківщині депортованих народів.

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(з інформацій УНІАР)

Люди загинули від пожежі

ОДЕСА. — У Біляївському районі Одеської области на залізничній станції "Усатове" сталася пожежа у двоповерховій будівлі Автотранспортного підприємства (АТП-15-162). Вогонь перекрив вихід з офісу малого підприємства "Ікар", розташованого на другому поверсі. Загинув директор підприємства і три працівники, а також шестирічний син одного з них.

Очікується отримання нових кредитів

КИЇВ.— Постійний представник Міжнародного валютного фонду в Україні Алекс Сундаков повідомив, що українські керівники спільно з фахівцями МВФ готують звернення до ради директорів МВФ про надання другого траншу стабілізаційного кредиту в сумі 350 мільйонів доларів. На початку липня Рада директорів розгляне це звернення. Питання про надання Україні третього траншу на таку ж суму Рада директорів розгляне в другій половині липня, коли фахівці МВФ завершать аналізування економічних показників в Україні за 1994-95 роки.

В. Чорновіл — про краківську конференцію

КИЇВ. — Голова народного руху Вячеслав Чорновіл прокоментував міжнародну конференцію"Від комунізму до демократії — шанси та загрози", що відбулася цього місяця у Кракові, Польща. На конференцію з'їхалося близько 100 учасників із країн Середньої та Східної Европи. Вони проаналізували причини різкого наступу лівих сил. За словами Чорновола, Польща стала місцем проведення конференції тому. що 4-го червня 1989 року там на виборах перемога "Солідарність". В ході конференції зроблено підсумки за шість років, які пройшли після розвалу соціялістичного табору, яких допущено помилок і чи є досягнення. Всі учасники дійшли спільної думки, що зупинити процеси реформації уже неможливо. Чорновіл розповів, що на конференції виступив Сергій Ковальов, який про ситуацію в Росії говорив з великою тривогою, наголосивши, що там до влади прийшли недемократи. Дуже тривожним був виступ голови Білоруського Народного Фронту Зенона Позняка та колишнього голови Верховної Ради Білорусі Станіслава Шушкевича. Позняк звинуватив Захід у байдужості до процесів, що відбуваються в Росії та її найближчому оточенні, наголосивши, що Захід зрадив Білорусь і зраджує Україну. Голова Руху зазначив, що коли "синдром Білорусі пошириться на Україну, то це створить загрозу не тільки державам нової демократії, але й Заходові".

Створено Асоціяцію інвестиційного бизнесу

КИЇВ.— Тут відбулися загальні збори представників 130 трастових і інвестиційних компаній різних регіонів України. Технічна підтримка Асоціяції здійснюється в рамках проєкту "Українські інвестиційні компанії і фонди", який є частиною програми Американського Агентства Міжнародного Розвитку (AMP—USATD), спрямованої на сприяння процесові масової приватизації, створення умов для чесної конкуренції між інвестиційними фондами, мінімізацію ризику інвесторів унаслідок шахрайства та інших зловживань. Співзасновниками Асоціяції стали представники вже існуючих в Україні аналогічних асоціяцій: Асоціяції торговців цінними паперами та Асоціяції довірчих товариств, інвестиційних фондів і компаній.

Ю.Мєшков захворів на дифтерію

СИМФЕРОПІЛЬ. — Колишній кримський президент Юрій Мєшков тривалий час мешкав у колишній президентській резиденції, домагаючись відновлення посади президента у Криму і себе на тій посаді. Та цього разу він залишив свій кабінет на вимогу лікарів, які виявили в нього важку форму дифтерії. Мєшков перебуває в одній із Симферопільських лікарень.

Кореспондента позбавили акредитації

СИМФЕРОПІЛЬ.— Кореспонтента кримської газети позбавлено акредитації при Верховній Раді Автономної Республіки Крим. "Потрібно дати зрозуміти журналістам, що не все вони можуть собі дозволити при висвітленні праці Верховної Ради Криму", — сказав голова кримського парламенту Сергій Цеков. Кореспондент газети "Южний Кур'єр" Григорій Йоффе, на думку Цекова, порушив статтю 47 закону України про інформацію і статтю 26 про друковані органи. За цю постанову проголосували 8 членів Президії кримського парламенту з 11-ох.

Порушено повітряний кордон

ЗАКАРПАТТЯ.— Спортовий літак із Словаччини порушив український кордон в районі населеного пункту Малий Березний. Цей спортовий літак на очах у прикордонників і місцевих жителів проник на три кілометри над територію України. Українські прикордонники пілота затримали. Словаччина визнала факт порушення кордону.

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ „ТРИЗУБ" КОНЦЕРТУВАТИМЕ ПО КАНАДІ ТА ЗСА

Виступає танцювальний ансамбль „Тризуб".

Монтреаль, Квебек. — Звідси у п'ятницю, 30-го червня, розпочинає своє концертове турне Український танцювальний ансамбль „Тризуб" із Калгарі, Альберта, Канада.

Мета ансамблю — збереження традицій українського танцю і поширення їх серед багатокультурного населення Північної Америки. Заснований в 1974 році, „Тризуб" концертував по різних містах Канади і ЗСА, прикрашав фестивалі, конвенції та престижні імпрези Зимових Олімпійських Ігор в Калгарі (1988), головну програму Калгарі Стампід (1992) та церемонії відкриття футбольних змагань за т. зв. „Грей Кап" (1993).

У репертуарі ансамблю — танці різних регіонів України, причому кожен з регіонів репрезентований окремими унікальними костюмами та несе у собі особливості традицій та історії даної місцевости.

У вищезгаданому концертовому турне візьмуть участь 40 учасників — танцюристів і музиків. Художній керівник і головний хореограф ансамблю — Джордж Хрунік, музичний керівник — Рон Когут. Слухачам буде представлена танцювальна постановка „Віддзеркалення душі", яка за допомогою етнічних танців створює фабулу в двох актах на актуальну тему кохання пари українців з різних континентів. Концерти відбудуться у різних містах ЗСА і Канади: після Монтреалю, 5-го липня у Ню Йорку (Тавн Голл, 8-ма год. вечора), 12-го липня у Рочестері, Н. Й. (Theatre on the Ridge, 7:30 вечора), 14-го липня у Дітройті (Fitzgerald Auditorium, Boppen, Міш., 8-ма вечора), 16-го липня у Гамілтоні, Онт. (Hamilton Place, 8-ма вечора), 9-го вересня в Едмонтоні, Алта, (Jubilee Auditorium, год. 8-ма вечора), та 24-го вересня в Калгарі, Альта (Jubilee Auditorium, початок о год. 8-ій вечора). Доброчинні виступи заплановано також у День Канади в Оттаві, Онт. та в День Незалежности Америки в Елленвілл, Н. Й.

(Закінчення на стор. 3)

ВИСТАВКА ТВОРІВ Л. МОРОЗОВОЇ В ГАНТЕРІ, Н. Й.

Гантер, Н. Й. —Тут у неділю, 2-го липня, відбудеться літня виставка мисткині Людмили Морозової. Продовжується збірка фінансів на фонд будови собору св. Михаїла у Києві.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 26-ГО ЧЕРВНЯ, легіслятура стейту Ню Джерзі в Трентоні закінчила одне із найважливіших своїх завдань — схвалення 15-відсоткового зменшення податку для мешканців стейту. Це була друга частина обіцяного губернатором К. Вітман зменшення стейтового податку на 30 відсотків у її виборчій кампанії. Сенат голосами 22 до 17 схвалив запропонований губернатором 16 біл. дол. бюджет, а тоді Палата Представників голосами 54 до 23 також схвалила згаданий бюджет включно із зменшенням податків.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА минулого понеділка, 26-го червня, голосами 6 до 3 виніс рішення, що офіційні чинники публічних шкіл мають право вимагати від студентів випадкових аналізів сечі, щоб, з'ясувати, що вони не вживають наркотиків. Цим ліквідовано минулорічне рішення Федерального апеляційного суду, що така перевірка студентів-спортовців є противоконституційною, коли вирішувано це питання студентів в орегонському місті Вернонія.

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ, 23-ГО ЧЕРВНЯ, дружина американського громадянина Доналда Ніксона, небожа колишнього президента ЗСА Ричарда Ніксона, звернулася за допомогою до Державного департаменту. Справа в тому, що її чоловіка не хочуть випустити з Куби, забрали йому пашпорт і, згідно зі заявою Д. Ніксона, минулої неділі, 25-го червня, на новинках Ей-Бі-Сі його закидають відмивання грошей, шпигунство та торгівлю наркотиками. Міністерство закордонних справ Куби заперечило, що Д. Ніксона затримано, але заявило, що уряд Куби не хоче, щоб він виїздив тепер з країни, поки не закінчиться слідство заарештованого Роберта Веско, який у 1972 році втік до Куби, щоб уникнути судової оскарження і з котрим бізнесові стосунки мав Д. Ніксон.

У СВІТІ

У ЗВ'ЯЗКУ зі запланованим виступом спікера ізраїльського парламенту Шеваха Вайса перед депутатами Державної думи Росії, на будинку думи вивішено прапор Ізраїля. Проти цього категорично запротестував депутат думи, лідер Ліберально-демократичної партії Владімір Жириновський. На його думку, державний прапор іншої країни можна вивішувати тільки на резиденції, відведеній для закордонного гостя. В. Жириновський остеріг, що коли ізраїльського прапора не буде забрано з-перед будинку Державної думи, то вся парляментарна фракція ліберальних демократів залишить залу засідань.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Кому на Балканах ми співчуваємо?

Балканська трагедія заторкує нас подвійно. У Боснії гинуть, серед інших, й українські вояки з числа „голубих шоломів“ ООН. Подруге, діти з українських родин можуть знайтися в американському війську, а воно, не виключено, врешті-решт ступить на скривавлену боснійську землю, й ця акція буде небезпечною навіть у тому найкращому випадку, коли американці візьмуть на себе лише місію щита, який має запевнити виведення миротворців.

Однак можливі й інші, гірші варіянти, які тепер є предметами гострих дискусій у Конгресі. Наприклад, сенатор Річард Лугар, один з експертів Республіканської партії в питаннях зовнішньої політики, вважає, що ЗСА „не повиинні чекати, поки їх запросять“, а очолити експедиційний корпус НАТО у Боснії, і той корпус мусить бути „настільки великий, щоб жодна з ворогуючих сторін не мала сумніву щодо нашої рішучости відновити мир“.

Мабуть, „яструби“ не переможуть, бо їх замало. Переважна більшість у Конгресі, принаймні серед республіканців, обстоює „ізоляціоністичну“ ідею невтручання американських збройних сил у конфлікт на Балканах, бо це, мовляв, справа Европи. А оскільки західні европейці виявили себе надто м'якотілими, то треба скасувати ембарго на доставу зброї боснійським мусулманам, щоб вони мали чим захистити себе перед добре озброєними сербами.

Отже, якщо спробувати розплутати клубок надзвичайно складних балканських суперечностей, то передусім з нього висновуємо дві нитки — сербську і мусулманську. Саме вони пульсують струмами найвищої напруги, струмами взаємної ненависти і готовости воювати, не зважаючи не кількість жертв, в тому числі й серед мирного населення.

Яка з тих двох сторін має за собою більше правди? Хто заслуговує на співчуття, а хто на осуд? І чи взагалі у цьому випадку можна так розділити — на винних і безвинних? Незалежні міжнародні спостерігачі вже не один раз засвідчували, що громадянська війна у колишній Юґославії затягнула своїх учасників у такий глибокий вир, що вони вже всі змагаються в жорстокості, абсолютно забувши, що конфлікт почався „в ім'я справедливости“.

Але ось що можна сказати напевне: у той час як західні держави хитаються, сумніваються і сперечаються, нездатні випрацювати ефективної політики щодо непоступливих сербів, послідовне становище займає лише Росія, і це її становище — незмінно просербське. Чому Росія так любить сербів? Тому що це є її способом, ще від часів війни з Туреччиною, зберегти свій вплив на Балканах. Відомо, що в середині XVIII сторіччя серби віддячувалися за російську допомогу, воюючи за інтереси Росії, як засвідчує знаменитий український історик Д. Яворницький, зі запорожцями. За те цар віддав сербам сотні тисяч гектарів родючих земель в південноукраїнських степах.

Пізніше ці „брати-слов'яни“ абсолютно в однаковий спосіб домагалися вибудування Великої Росії і Великої Сербії — за рахунок інших народів. Поразка комунізму спричинила розпад обох імперій, і тому постання незалежних держав на совєтських руїнах Москві не до вподоби так само, як Београдові — постання незалежних Хорватії, Словенії, Македонії і Боснії. Російська дипломатія стоїть на тому, нібито Німеччина спровокувала війну, першою визнавши самостійність Хорватії і Боснії. Сербія вперто не визнає цієї самостійности дотепер, подібно як росіяни не визнають Севастопіль українським містом, а Крим — українською землею. Не дивно, що коли світ здригався від наруги сербських бойовиків над мусулманськими жінками, московські газети відверто виправдували „етнічні чистки“, тобто вигнання боснійських мусулман з їхніх рідних міст і сіл.

Нарешті, між Москвою і Београдом є та спільність, що їхні ідеологи червоні кольори моментально поміняли на коричневі, а комуністичні гасла — на шовіністичні. Війна проти Чечні підтверджує, що Росія має „свої власні Балкани“. Зле, коли де-небудь іде війна, коли гинуть люди. Кожна смерть викликає жаль, і за кожну душу треба молитися, бо над християнами, над мусулманами, і навіть над невіруючими — єдиний Бог. Але водночас мусимо усвідомити, що причиною сербської агресії на Балканах, як і російської на Кавказі, є фальшива теорія „старшого брата“, „першого серед рівних“. Поки вона лежатиме в основі політики, триватимуть війни, литиметься людська кров.

А. Камінський

ПРО ДЕЯКІ ПАРАДОКСИ ПОЛІТИЧНОГО СЬОГОДЕННЯ

У теперішньому перехідному періоді розбудови і утвердження нашої державности не можна поминути, а тим більше легковажити, певних парадоксальних ситуацій, які й ускладнюють нинішнє становище в Україні. Почнемо з партійного політикуму.

Як це не дивно, але на сьогодні найбільш численною, добре зорганізованою партією є КПУ, яка має своїх союзників в інших лівих формаціях, таких як соціялісти (СПУ) О. Мороза й аґрарники. Парадокс полягає не лише в тому, що після всіх злочинів комуністичного режиму, КПУ, яка проголосила себе спадкоємницею КПУ-КПСС, зуміла зорганізувати значні кадри і зберегти та розбудувати заховані раніше великі фінансові ресурси. Прийнявши на своєму останньому з'їзді в березні 1995 року виразно антиукраїнську, антидержавну позицію, вона визначила своєю метою, серед іншого, теж і відновлення Союзу. Тобто з формально-правного і практично-політичного погляду, КПУ перебрала на себе і відповідальність за злочини КПУ-КПСС, і поставила себе в становище п'ятої колони, яку належить усунути і знешкодити судовим порядком як ворожу і загрозливу українській державі і народові формацію. А тим часом члени КПУ сидять не на лаві підсудних, а на лавах Верховної Ради...

В ідеологічно-програмовій площині КПУ прийняла, точніше зберегла й надалі, марксизм-ленінізм, як свою партійну ідеологію. Це вже не тільки примноження стосовного парадоксу, а й доведення його до бездумного курйозу, як продукту політичної сліпоти. Бо ж в той час, коли, наприклад, комуністичні партії Заходу чи колишніх сателітів СССР, визнавши повний крах марксизму-ленінізму як ідеології і політичної практики, еволюціонували в напрямі до соціял-демократії, КПУ залишилася на старих, заскорузлих, скомпромітованих позиціях колишньої КПУ-КПСС.

Бувають ще й інші парадокси у нашому політичному світі. Згадати б хоча таке явище як „партія влади“. Про неї постійно мовиться, вона існує, хоч організаційно-інституційно вона не оформлена. Тобто формально вона не існує, але в багатьох владних структурах займає чільні і менш чільні позиції: засідає, панує, унапрямлює, керує, діє. Вона й має свій власний владно-політичний профіль, звичайно пронизаний клановими пов'язаннями, що не дозволяє, наприклад, прирівнювати її до англійської „сівіль сервіс“ чи французької адміністративної бюрократії. До речі, щодо „клановости“, то не погано було б впустити у деякі відомства трохи більше свіжої крови... Але є у „партії влади“ щось спільне із всіма бюрократіями чи адміністративними апаратами: оповивши себе нескромною авреолею професіоналізму, адміністративного, економічного чи іншого досвіду і вміння, вона поставила себе в становище незаступимого фахового елементу, що без нього держава взагалі не могла б функціонувати. До речі, цей своєрідний функціональний професіоналізм став базою і якорем її властивої „ідеології“ — бути при владі і тримати її в своїх руках. Про це не раз і мовиться при всяких співставленнях її з національ-демократичними середовищами, зокрема дисидентського походження, яким, мовляв, бракує якраз того державницько-адміністративного фахового знання, вміння і досвіду, що його мають колишні режимні функціонери.

Насправді у тому, як кажуть, тільки частина правди. Це поперше. А подруге, на жаль, цей реклямований професіоналізм чомусь аж ніяк не проявив себе належно у дотеперішньому процесі державотворення. Що робили всі ці професіонали, фахівці, експерти і т. д. від 1991 року, коли на 1994 рік національний дохід скоротився майже на 40 відс., скандально зріс дефіцит державного бюджету, в 1993 році Україна стала країною з найвищим рівнем інфляції у світі, майже 80 відс. населення опинилося поза межею бідности, спав до критичного стану науково-дослідницький потенціял (на 30 відс. скоротилася кількість науковців), практично почалася деіндустріялізація країни, загрозливих розмірів досяг зовнішній економічний борг...

Одне слово, цей професіоналізм чомусь не здобувся на сконцептування і здійснення конечних політичних, економічних й інших ініціятив, проєкцій і реформ. Ба більше, подекуди цей елемент був навіть гальмом у процесі перебудови та новотворення і замість реформ роздуває радше міт про свою незаступимість, дієздатність і ефективність, приписуючи всю вину за неполадки „демократам“.

Інша справа, що тут були потрібні не тільки фахові знання і досвід, а передовсім перспективна візія і відчуття потреб історичного моменту та особистої відповідальности за нього, патріотизм, навіть одержимість та повна посвята.

Доречно нагадати, що цей міт професіоналізму притаманний теж і функціонерам лівого бльоку. Зрештою, це й логічно, поскільки вони також покликуються на свій партійний, адміністративний, господарський чи інший досвід з совєтської системи. Притому у них цей функціональний професіоналізм приправляється ще й старим ідеологічним сосом. І тому, мабуть, це не випадково, що якраз в середовищах „партії влади“ і лівого бльоку стільки широкомаштабних „господарських“ скандалів, розкритих (і ще не розкритих) махінацій, надужить і корупції, що їх звичайно списується на конто мафій чи іншого „накопичення випадковостей“. В усякому разі, складається враження, що функціональний професіоналізм не раз більше сприяв найденню об'єктів і шляхів спекулятивних „економічних“ операцій чи просто чорних „сделок“, ніж шуканню заходів і засобів для стабілізації економічної ситуації... А при тому, не забуваймо, тут йшлося не раз про „операції“ таких маштабів, що їх могли, власне, проводити ті люди, які дійсно мали відповідні відомості, знання, пости, силові впливи чи покровительство і взагалі можливості займатися такою „діяльністю“.

Щоправда, дещо із цієї „діяльности“, дехто, зокрема з боку прихильників „шокової терапії“, пробує списати на конто „первісного накопичення капіталу“, в стилі колишніх американських „грабіжницьких баронів“. Але це тільки ще один „парадокс“ і недорозуміння: американські „барони“ творили капітал, який лишався на американській землі, інвестувався в Америці, а наші „барони“ не лише вивозили за півдарма за кордон, що могли, а й залишали там на приватних контах привласнені капітали. Щоб не було непорозуміння, ми не проти накопичення українського капіталу, але чесним способом, і такого капіталу, який лишається в Україні і розбудовує українську економіку.

Дехто твердить, що розкриті дотепер відомі „операції“ — це не тільки вершок „айсберґу“, який губиться у спільному каламутному морі скорумпованих владних елементів і мафій. Адже ясно, що мафіозні структури не можуть існувати без скорумпованих владних структур, точніше — без відповідної кількости скорумпованих посадових осіб на різних рівнях. І правильно Президент Л. Кучма пов'язав економічні реформи з боротьбою проти корупції і мафії. Не таємниця, що однією із трудних перешкод для економічних й інших реформ була і є „мафіозна“ діяльність тих посадових осіб, які не є зацікавлені у стабілізації внутрішніх відносин, а навпаки, вони хочуть продовження заскнілого хаосу, який був ідеальним ґрунтом для особистої чи кланової наживи. Тут йдеться не тільки про сам стисло кримінальний, а й ширший негативний суспільно-політичний аспект. Хочемо сподіватися, що новий прем'єр Марчук зуміє впоратися з цією проблемою, тим більше, що його професійне минуле і досвід, як шефа державної безпеки, примножує належно його кваліфікації як політика. Якраз на сучасну пору. І самозрозуміло, що усунення корупції і мафіозних елементів означає скріплення виконавчих владних структур, необхідних для досягнення політичної, економічної і загальної стабілізації, тобто ці заходи є в прямому відношенні до Закону про владу і Конституційної угоди, що їх метою якраз і є встановити і виструнчити сильну, дієздатну і ефективну виконавчу владу.

Марта Гарасовська

Зробити життя поетичним, а поезію життєвою

(З приводу творчого вечора Дарії Рихтицької у Мюнхені)

II

Об'їздила вона Галичину і Закарпаття, побувавши у Львові, Івано-Франківському, Коломиї, Болехові, Дрогобичі, у рідному Рожнітові на Прикарпатті; відвідала також міста східньої України, серед них Київ, Харків, Одесу, Полтаву і Дніпропетровське. І скрізь влаштовували їй творчі вечори, які проходили з великим успіхом.

Україна, яку виношувала в серці і якою леліяла на чужині Дарія Рихтицька, прийняла поетесу як рідну, високо оцінивши водночас її поезію. Позитивні відгуки на її поетичну творчість появилися в газетах України.

Як завважив Зореслав Самчук в рецензії на збірку „Шовкова косиця“ (вміщеній у збірці у формі післяслова), зерно таланту Дарії Рихтицької криється в тому, що вона повністю оволоділа небуденним мистецтвом — зробити життя поетичним, а поезію життєвою. Її поезія захоплює ще й своєю образністю. На цьому наголосила у вступі до збірки „Шовкова косиця“ Аріядна Шум, додаючи, що у віршах Дарії Рихтицької немає штучности, надуманости, зате є велика щирість і безпосередність. Прикладом може послужити її вірш „Кохання“:

Я збудувала хату
З лучів місяця
До якої заглядала
Тривога чекання,
Долівку засіяла
Травою спокуси
Мереживом вірности
Я накрила білу постіль
Пізнанням
неповторности,
А на дверях засвітила
Лямпаду надії
На яку я чекала
здавна...

Творчість Дарії Рихтицької без сумніву заслужила на серйозне трактування і критичне вивчення. В її поезії, за образністю вислову, криється нерозгадана глибинність. Ось як відгукується на поезію Дарії Рихтицької поетеса з України Марта Гай (псевдонім Галини Голояд): „Усе залишила і — читаю Твої поезії, Дарино. І мені видається, що Ти ще не відкрита до кінця своїм народом... Зустрічають Тебе з захопленням у Києві і Львові, у Харкові і на рідному Прикарпатті. Публікують в газетах Твої вірші, пишуть відгуки та рецензії на Твою творчість... А Ти залишаєшся нерозгаданою. Хто зміг заглянути в глибину Твоєї душі? А я? І я ні. Щось скрите, щось хвилююче бездонне вислизає від читачів. Що таїться під сплесками Твоїх думок? Які золоті поклади лежать на дні серця?“ (Бурштин, грудень 1992). Багатство цих золотих покладів ще не вичерпане і, мабуть, невичерпне. Причину цієї містерії частинно розкриває сама Дарія Рихтицька у своєму досі ще не опублікованому вірші „Жінка“:

Жінка —
Це графіка
Почуттів
І порухів
Струн
Душі,
Вона — чаклунка,
Фея,
Сфінкс
І таїна,
Вибирає
Свій хрест
Сама,
У внутрішній
Самотності
Часто живе
У небезпеці
Ходіння
Лезом ножа,
У світі
Абсурдних
Посвят
І тривог
За рідних,
Її не можна
Ані купити,
Ні продати

Дарія Рихтицька горить, палає поезією. Вона знаходить все нові джерела натхнення для своєї музи — чи то в поїздках в Україну, чи під час найновіших зупинок у Мюнхені, Лондоні, Відні, Парижі і Римі, а чи у роздумах щоденного життя в Америці.

Раїса Ліфантій,
журналістка

УКРАЇНЦІ В КРИМУ

III

Нерідко можна зустріти на стінах будинків, мурах, автобусних зупинках Севастополя і Симферополя написи: „Крым — Россия, Россия — Крым“. „Хохли, геть за Перекоп!“, „Бендери — геть у Львів“. Ще цинічніші гасла можна побачити-прочитати з вікон потягів уздовж залізниці від Армянська до Джанкоя, від Джанкоя до Симферополя, від Симферополя до Севастополя. А торік, у День Перемоги та півстоліття визволення Севастополя від фашистських загарбників на майдані Нахімова глумились над українським прапором. І не дай, Боже, щоб повторивсь іще цей акт неповаги до символу держави, на землі якої живуть його організатори і виконавці.

Можна навести чимало фактів нетолерантного ставлення до українського національного самовизначення в Криму. Та чи варто. Натомість хочу з'ясувати, чому стало таке можливим?

Безліч „чому?“

Інтернаціоналізація, точніше русифікація, найскоріше досягла мети в Криму. Років з п'ятнадцять тому там перестали викладати українську мову в більшості міських шкіл. У сільських вона часто животіла на правах факультативних курсів чи задвіркових дисциплін. „Двадцять років тому, — згадує вчителька загальноосвітньої школи ч. 2 містечка Богородчани на Івано-Франківщині Ірина Янків, — нас, випускниць Івано-Франківського педінституту післали в школи Криму. Я потрапила в Красноґвардійський район. Прийняли там гостинно, допомогли облаштуватися. Проте жодна з нас не мала радости від праці. Бо на кожному кроці демонструвалася меншевартісність, зайвість української мови і літератури. Вже тоді, — продовжувала вона, — в Кримській області не було жодного українського видання періодики. Велися по-російськи місцеві радіопередачі. Це вивищило росіян над іншим населенням, зденаціоналізувало українців. І на догоду 'старшому братові' вони перетворилися в 'русскоязичное население'“.

Саме так. Бо за умов постійного упослідження мови, віднесення її до неперспективних, люди стали цуратися материнської мови, віддавали перевагу „понятному языку“. Окремі ж з них взагалі стали перевертнями, яким абсолютно байдуже чий Крим. Російський, турецький, аби було що їсти-пити. Якогось особливого кримського „патріотизму“ на півострові не існує. Голосуючи дружно за незалежність „ситої України“, його мешканці сподівалися на неї в прийдешності. Але коли цього не сталося, швидко переорієнтувалися на Росію. Ліпше багата мачуха, ніж злиденна рідна мати. І мало хто розуміє, що державі Україні лише чотири роки. Тому спрацьовує симптом туги за ситністю, пільгами „пенсіонерів союзного значення“, колишніх військових.

Бахчисарай. Ханський палац, XVI-XVII ст. Бахчисарайський історико-археологічний музей.

Всі негаразди (дорожнеча, брак тепла і води, ліків) списуються ними на хохлів. Мовляв, вони довели кримчан до жебрацького існування. Цим користуються лідери РДК (Русскоязычног движения Крыма) для підігрівання сепаратистських настроїв серед населення. А деякі з них відверто закликають до зброї: „Сьогодні Чечня, а завтра Севастопіль“. Все це породжує людську невпевненість у завтрашньому дні, приховати подалі своє українство. Бути „русскоязичними“, щоб спокійніше прожити.

Та навіть за цих умов не виродилися кримські українці. Як і сорок років тому, коли вони вдихали життя в кримську землю, аби та заврожаїлася, тепер пробуджують вони національну свідомість братів і сестер з українського кореня. Щоб його пагіння зануртувало соками. І хочеться вірити, що їх діяння на цій ниві не марні.

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ТАЙВАН ГОТОВИЙ внести у Фонд Організації Об'єднаних Націй значну суму грошей. „У випадку вступу Тайвану в ООН ми виділимо на її потреби 0,44 відсотка нашого внутрішнього національного продукту,— сказав у розмові з журналістами заступник міністра закордонних справ країни Фан Ціньень. Він повідомив, що тайванський міністер закордонних справ вже розіслав усім членам ООН, за вийнятком Китаю і Монголії, листи з проханням сприяти вступові Тайвану в ООН.

ЗА ОСТАННЮ ДОБУ у висліді нової хвилі насильства в пакістанському місті Карачі загинуло 33 особи. Всі вони стали жертвами нападу бойовиків Національного руху могаджирів, який об'єднує мусулман — вихідців зі сусідньої Індії. Члени цього руху застосовують терор як форму протесту проти дискримінації, якої вони нібито зазнають з боку корінного населення. Прем'єр-міністер Пакістану Беназір Бгутто заявила, що діяльність екстремістів з Національного руху могаджирів „має підтримку з-за кордону", однак при цьому не уточнила, від якої саме держави. Від початку цього року жертвами сутичок у Карачі вже стали понад 600 осіб.

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ...

(Закінчення зі стор. 1)

У Ню Йорку та Дітройті у концертах „Тризуба" участь братимуть вокальний дует „Дарка і Славко". Від часу виходу в світ першого альбому (1987) дует здобув популярність серед любителів української легкої музики. Дует виступав на першому і другому республіканських фестивалях української сучасної пісні та популярної музики „Червона Рута" (Чернівці, Україна, 1989 та Запоріжжя, 1991 р.р.). Пісні у їх виконанні звучали також в радіопередачах України, а також „Голосу Америки" та „Радіо Свобода". Пісні „Дарки і Славка" репрезентують різні стилі — поп, джаз, блюз, фолкльорний стиль. Дует щойно закінчив звукозапис свого нового, третього з черги альбому під назвою „Повір".

Додаткові інформації про вищезгадані концерти можна одержати від продуцентів турне, Романа і Ноелі Британ, тел. (403) 450-9877.

Вокальний дует „Дарка і Славко".

Новий...

(Закінчення зі стор. 1)

рисгь В. Черномирдіна. С. Ерлянґер підкреслює, що В. Черномирдін своєю рішучою поведінкою у Будьонновській кризі здобув собі широку популярність не тільки в Росії, але й за кордоном і то без будь-яких окремих зусиль з його сторони.

Америка що завжди має нахил сприяти новим рятівникам, зокрема, коли йдеться про Росію, найперше був Ґорбачов, потім Єльцин і тепер Черномирдін. Як підкреслив один з вашінґтонських дипломатів, справа в тому, що Б. Єльцин ще не так скоро закінчить свою політичну кар'єру, а В. Черномирдін лише тепер починає вчитися, як бути демократом.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗСА

За час від 17-го червня 1994 р. до 26-го червня 1995 р.

10,200.00 — д-р Андрій і д-р Таїса Рак;
6,100.00 — мґр Володимир й Анна Рак;
6,000.00 — інж. Ігор і Рома Гайда;
5,000.00 — „Самопоміч" Федеральна Кредитова Кооператива в Ню Йорку;
2,972.80 — Марія Коссенко із завіщання;
2,000.00 — Михайло Пирський із завіщання;
1,642.13 — Катерина Венгринович із завіщання;
1,180.00 — інж. Володимир і Лідія Маґун;
1,000.00 — Софія Андрушків у пам'ять дорогого мужа проф. Осипа Андрушкова;
1,000.00 — Йосиф Порайко;
640.00 — д-р Теодор і Міра Залуцький;
500.00 — Лідія Савойко із завіщання;
220.24 — Марія Гладка;
205.00 — д-р Роман П. Смик;
по 200.00 — Микола і Зірка Галів, полковник Іван і Нона Карк, Богдан Хонюк, д-р Оксана Фольварків;
160.00 — Громадський Комітет в Льорейні — Огайо;
155.00 — д-р Роман Процик;
150.00 — д-р Марія Савдик;
по 140.00 — д-р Іван Сєрант, д-р Марія Слиш-Фішер;
139.00 — Український громадський комітет у Ст. Пітерзбургу;
115.00 — Ярослав Комаринський;
110.00 — д-р Лев і Марія Чировський;
по 100.00 — д-р Роман й Анна Аліськевич, проф. Олекса й д-р Лариса Біланюк, Борис Галаган, інж. Богдан Гуглевич у пам'ять батька мец. Романа Гуглевича, Адріян А. Долінський, інж. Євген і Євгенія Івашків, Степан Кікта, д-р Іван і д-р Наталія Коропецький, Ігор Коцур, Зеновія Мосійчук, д-р Мирон Новосад, інж. Іван й Олена Панчак, д-р Адвентина й Віталій П'янков, д-р Мирослав і Люба Прокоп, д-р Володимир Прокопів, бл. п. Богдан і Марія Робак, бл. п. Осип Романишин, Василь Сосяк, „Самопоміч", Федеральна Кредитова Кооператива у Гартфорді, д-р Степан Стецура, Українська Православна Федеральна Кредитова Кооператива у Ню Йорку, д-р Мирослав і Олена Харкевич, мґр Степан і Марія Хемич, Богдан й Іванна Целевич;
по 90.00 — д-р Мирослав М. Грещишин, д-р Зора Й. Ґріффо, Ольга Дзядів, інж. Василь Ліщинецький, бл. п. д-р Роман Мороз, д-р Іван Павлічко, Лідія Рудик (Бурачинська), проф. Іван Решетар;
85.00 — Мотря й Евстахія Мілянич;
по 80.00 — д-р Юрій Бережницький, Христина І. Блазенко, д-р Володимир Василакі, інж. Роман А. Гавриляк, д-р Іван Головінський, д-р Й. Т. Іванець, Джін-Пєр Кап, Ольга Кекіш, Сильвестер Костик, д-р Іван Маркевич, д-р Юрій й д-р Анна Павлічко, проф. Орест Попович, д-р Петро Потічний, проф. Олесь Смолянський, Михайло Цап;
75.00 — д-р Богдан і Наталія Коваль;
по 65.00 — д-р Михайло Біда, Богдан й Ізидора Боярський, інж. Тит Д. Геврик, д-р Іларіон Калиневич, д-р Леонід й Оксана Мостович, д-р Любомир Романків, проф. Іван Самійленко;
по 50.00 — д-р Омелян і д-р Татяна Антонович, інж. Остап і Урсуля Балабан, Ігор і Дарія Витвицький, Володимир і Катерина Воловодюк, д-р Олег Волянський, Юрій Д. Галущинський, Марта Гарасовська, д-р Петро і Реа Грицак, Степан і Надія Гробельський, Ольга Гуглевич у пам'ять мужа Романа Гуглевича, д-р Ася Гумецька, інж. Іван Жук, Наталія Зіцельсберґер, д-р Василь Калинович, Марія Каплиста, Лідія Кассараба, д-р Роман й Анна Кобилецький, Ігор й Анастазія Козак, Дмитро І Стефанія Косович, д-р Франко Б. Корчмарик, Теодор й Александра Костюк, Зенон і Неоніля Крамарчук, Софія Н. Кудрик, д-р Іван Лозинський, Оксана Луцька, Едвард й Олена Мельничук у пам'ять Володимира Загайкевича, Аскольд Мельничук у пам'ять Володимира Загайкевича, д-р Ярослав Мігайчук, Володимир Могучий, Юрій і Христина Навроцький, Ярослав і Галина Оберишин, д-р Володимир Оренчук, д-р Ярослав і Ярослава Панчук, Ярослав і Надія Пастушенко, Анастазія Паш, інж. Александер Пришляк, інж. Ярослав Пришляк, Оксана Рак, д-р Олег й д-р Іванна Ратич у пам'ять Івана Кедрина-Рудницького, д-р Климентій Рогозинський, Стефан й Іванна Рожанковський, бл. п. Іван Кедрин-Рудницький, „Самопоміч" Федеральна Кредитова Кооператива в Нюарку, д-р Ірина Г. Срібна, родина Старостенко, Андрій й Уляна Стецюк, Михайло й Софія Ступка, інж. Іван Фур, д-р Олекса Цибрівський, д-р Володимир і Надія Шкільник;
45.00 — д-р Микола Чировський;
по 40.00 — Віра Андрушків, Ксеня Антипів, д-р Петро Балей, Емілія Басюк, д-р Марта Богачевська, д-р Роман Борковський, д-р Тамара Булат, проф. Володимир Вознюк, д-р Богдан Гайдукевич, Арета В. Галібей, Любомир О. Гевко, д-р Борис Глинський, д-р Богдан Т. Гнатюк, д-р Роман Голіят, д-р бл. п. Богдан Гординський, д-р Пилип Демус, Ґрент М. Давсон, д-р Павло Джуль, Михайло Дуб, д-р Іван Дутко, проф. Володимир Жила, інж. Мирослав Кальба, д-р Ігор Каменецький, Імре Кардашинець, д-р Уляна Климишин, д-р Богдан Крук, Марія Ласовська-Крук, д-р Микола Кушніренко, д-р Василь Ленцик, д-р Леонід Мостович, Орест Небеш, Богдан Неганів, д-р Михайло Палій, о. Бернард Панчук, д-р Михайло Пап, Степан Патриляк, д-р Юрій А. Перфецький, Роман Пиндус, Марія Попович, Лада Прокоп, д-р Володимир Пушкар, д-р Петро Одарченко, д-р Іванна М. Ратич, о. Григорій Рекучий, о. Себастіян Саболь, д-р Александер Серафин, д-р Муррай Сенкус, д-р Зеновія Сохор, проф. Іван Телюк, д-р Александер Ткач, д-р Богдан Томків, д-р Святослав Трофименко, д-р Андрій Турчин, Юрій Фединський, д-р Іван Фізер, Ярослав Герасимович-Яросевич, д-р Василь Ящун;
по 35.00 — д-р Лев Д. Аліція Каді (або Цаді), д-р Петро Одарченко;
по 30.00 — Віктор Бабенко, Андрій й Осипа Ґелетканич, д-р Микола Дейчаківський, д-р Богдан і Тамара Мриц, Олена Несіна, Микола і Деоніза Ненадкевич, Олег й Ельза Склепкович;
по 25.00 — Марія Андрусяк, д-р Теофіль Артемович, Люба Артимишин, Тиміш і Лідія Балабан, інж. Ярослав і Богданна Бігун, Володимир і Марія Ворох, Осип Головацький, Ярослав і Богданна Гелета, д-р Євген й Анісія Гіль, д-р Петро й Олена Ґой, Андрій й Ірина Дзедзик, Роман і Люба Домбчевський, Марія Душник, Стефанія Єрмолович, Орест і Ярослава Загайкевич у пам'ять Володимира Загайкевича, Ярослав Заплітний, д-р Мирослав Б. Зєлик, Володимир Кліш, Нестор Когут, Тарас і Ксеня Козбур, Петро Крамаренко, д-р Теодозій і Любомира Крупа, д-р Христина Кузьмович, Любомир Курилко, інж. Микола Курчак, Лев й Ірина Кушнір, Любомир Лампіка, Адам Лісікевич, д-р Василь Марчук, Анна Маркевич, Марта Рудик, д-р Богдан і Люба Селецький, Анастазія Сочинська, Микола й Анна Стасів, д-р Іван Сумик, д-р Роман й Алла Трохимчук, д-р Богдан і Богданна Худьо, Вячеслав Цетенко, Ярослав й Ольга Чипак, Богдан і Христина Шепелявий, д-р Александра Школьник, Орест Щеснюк, Люція Яськів, Мирон і Дарія Яросевич, Лідія Яців;
24.00 — д-р Т. Гордінський;
по 20.00 — Марія Оксана Бачинська, Степан Бойко, Йосиф і Мона Войтович, мґр Володимир і Наталія Ґрицин інж. Степан і Надія Ґоляш, Віктор К. Децик, Галина Єфремов, Орест і Марта Кебало, д-р Надія Теребус-Кмета, інж. Василь і Лідія Колодчин, Любомир Костечко, Петро Лещишин, Орест і Стефанія Лоґінський, Петро Марченко, д-р Джеймс Е. Мейс, Софія Михайлишин, Наталія Мітрінґа, Любомира Огаренко, Лідія Осінчук, д-р Юрій Свищук, д-р Р. Д. Сидора, на фонд публікації, інж. Іван і Дарія Скіра, Володимир Сорочак, Іван Цьолко, Орест і Любомира Чапельський, д-р Михайло Яцух;
по 15.00 — Петро і Христина Бойчук, Ольга Гладун, Теодор Данчевський, Роман А. Мельник, Галина Степаненко, Мирон Федорів, Іван Черешня;
по 10.00 — Борис Александер, Мирон Болюх, д-р Л. Бородайко, Андрій Бульба, Ілля Борис, Семен Гасяк, д-р Василь Гуцуляк, Дмитро Демедюк, Богдан і О. Дем'янчук, Роман Запутович, Микола Корінець, Володимир Корінь, д-р Александер і Марія Лужницький, Василь Надрага, Микола Ромах, Стефанія Семущак, д-р Віра С. Трігос, Микола Чорний, Василь Шийка, Ольга Ярема;
по 5.00 — Володимир Дитиняк, Дмитро Лясевич, Ольга Мулик.

Під час похорону бл. п. Богдана Робака у пам'ять покійного склали на Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА слідуючі особи:

100.00 — Люба і Юрій Стефанівський;
по 50.00 — Віктор Роговський, Оленка й Іриней Юрчук'
по 30.00 — Тамара Гординська й Ігор та Дарія Зєлик;
25.00 — Ярина Ференцевич.
Разом...... 285.00 дол.

Вп. Марії Робак висловлюємо глибоке співчуття, а щедрим жертводавцям щире спаси Біг.

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в З СА висловлює всім вельмишановним, дорогим і щедрим жертводавцям щиру подяку за пожертви і пам'ять про наше Товариство та зрозуміння до його вагомої наукової праці. Ваші пожертви допомагають Науковому Товариству ім. Шевченка успішно продовжувати і розвивати наукову, публіцистичну та суспільно-культурну працю. Ваші пожертви уможливлюють для наших членів брати активну участь у міжнародних наукових конференціях і з'їздах та влаштовувати на цих інтернаціональних форумах окремі українські сесії та виставки наших видань. Від кількох років Наукове Товариство ім. Шевченка разом з Фундацією Приятелів Енциклопедії Українознавства займається великим проєктом, яким є Енциклопедія Української Діяспори, перший том якої має з'явитись під кінець цього року. Це великий проєкт, який вимагає безмежно багато праці, як також фінансових засобів. Крім цього НТШ допомагає українській науці в Україні, а зокрема матірному НТШ у Львові. НТШ все старалось, щоби українська наука, яка через довгі роки була ізольована, займала своє місце у колі вільної науки світу. Це було і є широке поле невідкладних завдань перед НТШ у минулому і сучасному, що вимагає великих зусиль праці і фінансових засобів. Тому просимо наших щедрих жертводавців — українських громадян мати це на увазі і знайти місце для НТШ у своїх бюджетових плянах, за що будемо вдячні. Ще раз щиро дякуємо нашим щедрим жертводавцям.

Якщо у поданому списку жертводавців когось поминено, чи може трапились якісь неточності, то просимо вибачення і повідомити нас, щоб ми могли внести потрібні поправки.

Наша адреса:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
63 Fourth Avenue, New York, N.Y. 10003.

Управа НТШ

Кримські...

(Закінчення зі стор. 1)

Під час останньої зустрічі Президента України Леоніда Кучми з представниками кримських татар досягнуто домовлености спільно шукати економічних важелів для вирішення цих питань. Нині на перший плян виходять проблеми політичного характеру, зазначив Чубаров. Це стосується ставлення до кримських татар на півострові. Їх називають то проукраїнськими, то проросійськими, "а ми ні такі, ні такі, ми — продержавні", наголосив лідер кримських татар і пояснив, що коли Україна навіть зовсім перестане фінансувати їх повернення, вони свого ставлення не змінять, оскільки вбачають своє майбутнє тільки з Україною.

Перешкодою для повернення татар є також проблема отримання українського громадянства. Чубаров висловив сподівання, що Верховна Рада все ж ухвалить відповідні документи, на підставі яких представники депортованих народів та окремих родин чи осіб зможуть отримувати українське громадянство за спрощеною процедурою. В такому разі, вже восени можна було б провести додаткові вибори до місцевих органів влади у національних округах.

Тим часом всі російські урядовці, які відвідують Крим, обіцяють татарам чималу фінансову підтримку, якщо вони виразно стануть на проросійські позиції. Однак, сказав Чубаров, цього не станеться, оскільки татари вже визначились щодо своєї дальшої долі.

Статистика свідчить, що в Україну кримських татар повернулося: у 1989-90 роки 125,000 осіб, у 1991 — 41, 000, у 1992 — 27,300, у 1993 — 19,200, у 1994 — 8,500 осіб. Серед них непрацездатних 128,000. Влаштувалися на працю у 1994 році 76,400 осіб, з яких 48 відс.працює в сільському господарстві. В освіті й культурі працюють 5.8 відс., в індустрії та будівництві 18 відс. Решта 23.6 відс. працюють в інших галузях народного господарства, половина з яких змушені працювати не за фахом.

Головні місцевості розселення кримських татар — місто Симферопіль і околиці, Бахчисарай, Джанкой, Білогорське, Кіровське тощо.

УКРАЇНЦІ В КРИМУ

(Закінчення зі стор. 2)

***

Отака моя коротка оповідь про українців Криму. Різні вони, як і діти в родині. Тож хай дасть їм Господь розум, силу, наснагу дбати про благо своєї праматері України. І буде тоді все — любов, злагода і достаток.

Хочу звернутися і до тих читачів, доля котрих чимось пов'язана з Кримом чи Севастополем. Відгукніться. Поділіться спогадами. Вони можуть стати продовженням майбутніх спільних публікацій, досліджень.

ВИНИКЛИ...

(Закінчення зі стор. 1)

Під час зустрічі з головою Верховної Ради України Олександром Морозом амбасадор Румунії в Україні Іон Бістреану сказав, що коли вже склалося історично, що Україна і Румунія є сусідами, то потрібно поглиблювати добросусідські відносини.

Та, на жаль, переговори з підготовки базового політичного договору між двома країнами третій раз відкладено через розбіжності в питаннях українсько-румунського кордону. Можливо, на четвертих переговорах румунська сторона займе більш конструктивну позицію і погодиться зафіксувати тезу про відсутність територіяльних претенсій та про відмову висувати їх у майбутньому.Без цього добросусідські відносини між Україною і Румунією стануть неможливими.

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплянований такі турніри:

1-2-го липня — УСЦАК-Схід
5-6-го серпня — Подвійні ігри
2-4-го вересня — Мистецтва УСЦАК
16-17-го вересня — Клюбові першенства КЛК

СЛОВА ВДЯЧНОСТИ

Не маючи змоги зробити це безпосередньо, дякуємо у цей спосіб преподобним отцям Богданові Гладьові та Дмитрові Паньківу, всім рідним, друзям і людям доброї волі за молитви, квіти, вислови співчуття, слова розради і потіхи та щедрі пожертви на добродійні цілі в пам'ять нашої доброї Мами

СВ.П.
ЛІДІЇ ВОЛИЦЬКОЇ
з Бачинських Лешкович

яку Господь покликав до себе 18-го квітня 1995 року в Торонто, а ми відпровадили її на вічний спочинок з церкви св. о. Николая 20-го квітня.

На пластовий журнал „Юнак": по 50 дол. — Ірина і Роман Вжесневські, Богдан Лалюк, Аріядна Охримович, Омелян Хабурський; по 30 дол. — Тетяна Вандергайден, Ольга Зелена; по 25 дол. — Іванна Левицька, Ярослава Мисаковець, Наталія Закидальська; по 20 дол. — Галя і Андрій Бугелі, Ірина Танчак-Вікі, Галя Галамай, Джо Трудак; по 10 дол. — Ольга Глущишин, Дарія Гусар, Марія Кучменда, Василина Петришин.

На пластові видання в Україні: 100 дол. — Роман Ференцевич; по 50 дол. — Юліян, Олена і Оксана Бачинські, Іванна і Анастазій Ґорчинські, Марія Логаза, Христина і Юрій Ференцевичі, Ольга та Ігор Чмоли; по 25 дол. — Марія і Ярослав Ганкевичі, Богдана і Володимир Гнатківські, Ярослава Рубель, Олександра Юзенів.

На гімназію в Рогатині: по 100 дол. — Варка, Ярема зі сином Яремою Бачинські, Марта і Лев Винницькі; 75 дол. — Кароля і Нестор Волицькі; по 50 дол. — Христина і Богдан Певні, Христина і Юрій Ференцевичі; 40 дол. — Софія і Тит Геврики; 30 дол. — Ярослава і Мирон Бачинські; по 25 дол. — Ярослав Батюк, Іванна Левицька, Ярина Ференцевич; по 20 дол. — Андрій Винницький, Марія Зелінська, Даня Кулеба, Віра Маланчій, Михайло Негода, Мирослава Одноріг, Іван Падик, Дарія Площанська, Оксана і Мирон Ружицькі, Лідія і Роман Тицькі; 10 дол. — І. Стецик.

На збірник „Рогатинська Земля": 75 дол. — Кароля і Нестор Волицькі; по 50 дол. — Стефанія Божилов, Марта і Лев Винницькі, Валентина Кіт і Христина та Юрій Ференцевичі.

На Українсько-Канадський Центр Опіки: Марта і Володимир Григоріїви , Лідія Савдик, Анна Стецюк, Анна Туркевич, Стефанія Туркевич — разом 195 дол.

Квіти прислали: Павло та Ірка Чумаки і Михайло Фіголь, Галя і Степан Галамаї та Лідія Бендюга, Сузанна Двайт, Шеррі та Теммі, Емілія Бурдіо і Василь Пінчак, Євген Солтис, Іван Івасиків, Володимир Лялька, Роман Буката, Богдан Бардин і Михайло Колтун, родина Тицьких, Юрій Ємець з родиною, родина Семенюків, дирекція і працівники кредитової спілки „Будучність" Оксана і Тед Суси.

Діти і внуки:

Христина і Юрій Ференцевичі з дітьми Яриною і Тарасом,

Марта і Лев Винницькі з дітьми Левчиком, Христею і Марком,

Нестор і Кароля Волицькі з донями Меласею і Марисою.

У глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 24-го червня 1995 р. відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.
ЕВГЕНІЯ ЛЕСЬКІВ
(з дому МІСЬКО)

Покійна народилася 29-го листопада 1924 р. на Україні у селі Допкович, Сяноцького повіту.

ПАРАСТАС відбувся у вівторок, 27-го червня 1995 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні М. Насевича при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

Похоронні відправи відбулися о год. 10-ій ранку в церкві св. Йосафата при Orthodox & Taconu Sts., а потім тлінні останки покійної були зложені на цвинтарі св. Марії на Fox Chase, Pa.

В глибокому і невіджалуваному смутку залишила:

мужа — ПЕТРА
доньок — ГАЛИНУ ЛЕСЮК із мужем ЮРІЄМ та внуками ХРИСТИНКОЮ і АДРІЯНОЮ
— ПЕТРУСЮ ДИКУ з мужем ЯРОСЛАВОМ і внуками ЮЛЕЮ та СТЕФАНІЄЮ
сестру — АДЕЛЮ в Україні з 4-ма донями та ближчу і дальшу родину в Україні, Польщі та ЗСА.

Нехай добрий і милостивий Бог прийме її душу у своє вічне царство.

Вічна їй пам'ять!

Д-р Дарія Анна Пачовська — нова лікарка

Іллинойський Відділ УЛТПА має честь і приємність поділитися доброю новиною з українським громадянством в Чикаґо, що 10-го червня цього року Дарця Пачовська закінчила свої медичні студії при Раш Медікал Скул та одержала диплом доктора медицини.

Радіють цим її батьки, родина та приятелі. При цій добрій нагоді годиться дещо згадати про її молодечий та студійний шлях.

Народилася вона 1-го березня 1969 року в Чикаґо в родині Галі, з Понів, і Романа Пачовських. Проживала з батьками в Овк Парку, де закінчила Геч народню школу, а потім вчилася в Емерсон Джуніор і Овк Парк-Ріверфорест Гай Скул.

Рівночасно з навчанням в американських школах вчилася в Школі Українознавства при катедрі св. о. Миколая і закінчила її матурою в 1986 році, а також взяла літній семестер Курсів Українознавства при престижевому Гарвардському університеті в Кембрідж, Массачусетс.

Крім цього, була активною пластункою та учасницею танцювальної групи „Громовиця" при парафії святих Володимира і Ольги в Чикаґо.

Декілька разів брала участь у танцювальних таборах Роми Прийми-Богачевської на оселі Робітничого Союзу. Також цікавилася мистецтвом (керамікою) та спортом (лещата, плавання і скуба дайвінґ).

Закінчивши середню школу в 1987 році, почала свої премедичні студії на Іллинойському університеті,

Д-р Дарія Анна Пачовська

які закінчила з відзначенням в 1991 році. В тому ж році була прийнята на медицину в Раш Медікал Скул, де після чотирьох років навчання, 10-го червня 1995 року, одержала диплом доктора медицини. На останньому році медичних студій, за згодою деканату Раш Медікал Скул, відбула чотиритижневу, клінічну практику в Україні, у Львівській лікарні швидкої допомоги, під керівництвом д-ра Юрія Філя.

20-го червня розпочала вона свою інтернатуру (інтершіп) в Норт-Вестерн шпиталі, зі спеціялізацією у медицині швидкої допомоги.

Д-р Дарія Пачовська виростала у промедичній родинній атмосфері, бо її мати — фармацевтка, а її брат Орест Ривак з дружиною Патрицією — лікарі, кузинка д-р Марія Лідія Клодницька-Процик з чоловіком д-ром Юрієм також лікарі-спеціялісти.

Д-р Дарця хоча уроджена на американській землі, але завжди була горда свого українського походження, тим більше, що походить із старовинного роду Пачовських, з якого багато членів записалось в історії української літератури, науки і мистецтва.

На кінець складаємо наші щирі гратуляції і признанням її батькам, що допровадили свою доню до мети — благородної професії, а молодій лікарці, нашій колєжанці, бажаємо якнайкращих успіхів в її спеціялізації і праці та щасливого майбутнього.

д-р Павло Пундій

❊ FOR SALE ❊

ПРОДАЄТЬСЯ
літня двородинна хата, можлива на зиму (дати огрівання), 1 акр землі. Недалеко „Союзівки"
Тел.: (914) 626-7801

❊ РОЗШУКИ ❊

АДАМ ГЕЛА, який мешкає у Трускавці і працює головним лікарем заздоровниці „Каштан" пошукує родичів **АНДРІЯ ГЕЛИ**, який приїхав до Америки на початку цього століття, був співробітником „Свободи", а потім викладав українську мову та керував церковним хором. У нього було четверо дітей, два сини та дві дочки. Якщо хтось знає про родину **Андрія Гели**, повідомте про це на адресу: Ukraine, Lviv region, 293780, Трускавець, Львівської області, вул. Івасюка, №1, кв. 72, Адаму Гелі.

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊